

WORLD HYPERTENSION DAY

MAY 17,

Dr. Vámos Máté

A magasvérnyomás-betegség nem gyógyszeres kezelésének lehetőségei

Minden év május 17-én tartják szerte a világon a nemzetközi magas vérnyomás napot (World Hypertension Day), melynek célja, hogy újra és újra felhívja a figyelmet a magasvérnyomás-betegség fontosságára. A kérdés mindenkori aktualitását a betegség igen gyakori előfordulása és annak súlyos következményei adják. Nemzetközi adatok alapján előfordulása az 50-59 éves korcsoportban meghaladja 40%-ot, míg a 70 éves korcsoportban már a 60%-ot is. A magas vérnyomás fokozott mortalitáshoz (halálozáshoz) vezet, elsősorban az okozott kardiovaszkuláris betegségek következtében.

A betegség részletes orvosi definíciójának, okainak, diagnosztikájának és kezelésének leírása messze meghaladná ezen cikk kereteit, így most ténylegesen csak a hypertonia nem gyógyszeres kezelésének lehetőségeire koncentrálnék.

- 1) **A só- (nátrium-) fogyasztás:** Ez az élvezetes és hétköznapi szer láthatatlan módon hordoz jelentős szív- és érrendszer kockázatot vérnyomás emelő hatása által. A Magyar Hypertonia Társaság (MHT) ajánlása alapján a napi sóbevitel nem haladhatja meg a 6 g-ot. Mindezt figyelembe kell vennünk az élelmiszerek vásárlása, azok elkészítése vagy elfogyasztása során. A sófogyasztás csökkentésétől 2-8 Hgmm-es szisztolés (első érték) vérnyomáscsökkenés várható.
- 2) **Egészséges étrend:** A zöldségben, gyümölcsben, teljes kiőrlésű kenyérfélékben, zsírszegény tejtermékekben, halban és sovány szárnyas húsokban gazdag étrend (ún. mediterrán diéta) átlagosan 8-14 Hgmm-el csökkenti a vérnyomást.
- 3) **Túlsúly-Elhízás:** Egy egészséges ember ún. testtömegindexe $25\text{kg}/\text{m}^2$ alatt van (= $\text{Testtömeg}/[\text{Testmagasság méterben}]^2$). Az elhízás emeli a vérnyomást és fordítva: testtömeg csökkentéskor 10 kilógrammonként 5-20 Hgmm-el csökken a vérnyomás.
- 4) **Fizikai aktivitás** hatására optimalizálódik az idegrendszer szabályozása, mérséklődik a nyugalmi pulzusszám, a szervezet nyomás- (ún. baro-) receptorainak érzékenysége fokozódik, egyes értágító hatású anyagok (pl. nitrogén-monoxid) vérszintje nő, míg egyes érösszehúzó anyagok szintje pedig csökken. Mindezen hatások mind a nyugalmi, mind a terhelési vérnyomás csökkenéséhez vezetnek. Nagy nemzetközi klinikai vizsgálatok adatai alapján 4-10/2-10 Hgmm-es systolés/diastolés vérnyomáscsökkenés várható a rendszeres mozgástól. Gyaloglás, futás, kerékpározás, úszás stb. javasolt tehát legalább hetente 3-szor, de lehetőleg minden nap, 30-60 perces időtartamban.
- 5) **Az alkoholfogyasztás** mérséklése szintén vérnyomáscsökkenéshez vezet. Férfiaknál a maximálisan fogyasztható adag 2 ital/nap (25g alkohol), nőknél 1 ital/nap (12,5 g

alkohol). 1 ital megfelel 1 pohár sörnek vagy 1-2 dl bornak vagy 3 cl tömény-italnak. Ez utóbbit lehetőleg egyáltalán ne fogyasszunk.

Felhívnam a figyelmet arra, hogy a hipertonia nem gyógyszeres kezelése, azaz a megfelelő életmódváltás nem csak a magasvérnyomás-betegeknek, hanem - életkortól függetlenül - mindenkinek javasolt, akinek a vérnyomása 130/80 és 139/89 Hgmm között van (az ún. magas-normális tartományban). A fenti módszerek alkalmazása javasolt továbbá azoknak, akiknek vérnyomása már gyógyszeres kezelésre is szorul.

Megemlítendőek még egyéb alternatív lehetőségek is, melyek kedvezően befolyásolhatják a magas vérnyomást, mint például az akupunktúra, egyes relaxációs technikák, meditáció, biofeedback, stb.. Legyünk azonban óvatosak, mert az alternatív gyógyászati ajánlatok mögött sokszor kizárólag anyagi érdekek húzódnak valós hozzáértés helyett.

(Felhasznált irodalom: A Magyar Hypertonia Társaság 2009. évi ajánlása)